

Tredje söndagen efter trettondagen, Jesus skapar tro

Joh 4:27-42 "Att bygga en stark tro"

I dagens text befinner sig Jesus på en av de fyra resor som han tar sig för i Johannesevangeliet. Resor som också sammanfaller med olika judiska högtider. På väg hem från Judeen till Galileen måste han ta vägen genom Samarien. Ända sedan denna stad och landsdel var säte för Nordriket hade de andra judarnas syn denna del varit minst sagt tveksam. Vi kan läsa i GT hur Nordriket och så Samarien kritiserades för att vara allt för öppna för de andra folkens traditioner och religioner. Till Nordrikets försvar ska dock sägas att en viss del av sydkrikets kritik nog rörde sig om avundsjuka då Samarien under vissa tider var långt mer framgångsrikt än Juda. När så Assyrierna intog Samarien och in linje med sin folkomflyttningsstrategi blandade upp folket med människor från andra områden kan judarnas syn på Samarien nått den punkten där de tidigare brödrafolket sågs som ett helt annat och orent folk.

När Jesus stannar upp för att prata en stund med en Samarisk kvinna är det något som i judiska ögon var skandalartat. Man kan i hela Johannesevangeliet, mer än i de andra och aningen äldre, evangelierna se hur evangelisten om och om gestaltar meningen från prologen "och de egna tog inte emot honom". Rensningen av templet, Nikodemus oförstånd, ämbetsmannens tro är alla exempel på hur Johannes lyfter fram att Jesus kommer med något nytt som judarna inte lyckas förstå men som många hedningar tar emot. Det Jesus kom med framställs så som en gåva till hela världen, inte bara till Guds egendomsfolk. Trons ursprung kan sägas flyttas från lagen till Jesus. Så blir tron något som riktar sig till alla och som inte kräver lagens gärningar utan enbart öppna hjärtan.

Texten säger oss alltså att tron nu kommer från Jesus och är öppen för alla, inte bara judarna. Detta var en brännande het fråga för Johannesrörelsens församling som levde i en tid där kyrkan började få en stark hedna prägel och därför frågan om det judiska ursprungets betydelse var en viktig fråga i byggandet av en gemensam kristen identitet. Men denna fråga är ju inte direkt lika brännande idag. Mig veterligen är det få som idag yrkar på omskärelse för medlemskap i församlingen. Kanske bör vi dock vara uppmärksamma på vilka krav vi ställer, så att inte vi inför liknande lagiska barriärer.

Men texten kan också lära oss något ytterligare om tron. Särskilt en mening gör mig imponerad och inte så lite avundsjuk på Samarierna. Den tro som de tar emot får Jesus leda till en mäktig proklamation i v 42 "Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare." Vad krävs för en sådan trosvisshet? Vad kan Samarierna lära oss idag?

Gud använder andra människor

- Tron är ingen privatsak, den är grundad i teamwork, gemenskap. Gud har valt att använda sig av människor för att nå andra människor. Vi är alla mottagare av missionsbefallningen och Gud har i alla tider använt sig av människor som verktyg. Genom människan Abraham inledde ju Gud den kedja som exploderade i Jesus. I vår aktuella text lyfts detta fram på två ställen.
 1. Kvinna blir den förste missionären och når ju hela sin stad. Det är intressant att se hur hon vittnar. Vad är det i hennes vittnesbörd som övertygar. Om vi tittar

på vers 29 kan se att det handlar om ett oerhört självutlämnande och ödmjukt vittnesbörd. Hur ofta är vi så ärliga mot varandra och mot andra utanför kyrkan om vår tro och vad Jesus har gjort för oss. Om vi bara framstår som lyckade människor utan problem varför skulle då folk tro att det vi menar oss behöva från Jesus också kan vara svar på deras problem? Kvinnans ord är ingen retorisk sensation eller något bergsäkert trosutlåtande. ”Kan det vara...” Men det är ärligt.

2. Vers 38 är inte solkar men ska förmodligen förstå å att Jesus i och med sin uppståndelse har sått och att vi som lever efter denna får skörda dess frukt. Kanske kan detta ge oss lite självförtroende. Det som har såtts, vårt budskap, håller, det står på egna ben. Renässansen var en intellektuell blomningsperiod där man hyllade den klassiska tidens föregångare. Men trots den skyhöga synen på dessa föregångare ansåg man sig nu kunna komma längre än dess, man menade sig nu stå på jättars axlar. Lite av denna tro kanske vi skulle behöva ha på Jesu gärningar. Evangeilet är en jätte vars axlar vi kan stå på. Visst måste vi vara beredda att förklara och översätta men budskapets kärna håller.

Jag tror kanske inte att vi så ofta tänker på tro på det viset men faktum är att tron nämns som en av Andens gåvor I 1 Kor 12:9. Och jag tror verkligen att det kan vara så, att en del har en alldeles särskild trons gåva. Förr när vittnesbörden var vanligare gavs denna gåva mer utrymme. Det goda är ju nämligen att tro skapar tro, den är smittsam. Om vi kunde tala mer om vår tro kunde denna gåva komma mer i funktion. Det behöver inte vara i Gudstjänsten utan i helt andra sammanhang där vi pratar med varandra. Vi frågar ju ofta ”Hur är det”, kanske borde vi också ta med tron i svaret. ”Jo tack det är bra med tron är lite svag nu, har liksom inte kunnat vila i den på ett tag nu”. Om vi inser att tron också är en gåva kan vi bli av med lite av skammen i att ha en svag tro. Stark tro är en gåva bland andra. Och precis som alla andra gåvor kan även den som inte har den specifika gåvan bygga upp sin egen tro. Men ofta tänker vi att gåvorna kommer i klump. Det är de starka ledarna som verkar vara som skapta för att förmedla vishet, ber om helande, profiterar och framstår som trons främsta exempel. Men jag tror att det sällan är så. Många som står i predikostolen och förmedlar vishet från Gud har en tro som behöver stärkas. Istället är det kanske den gamla kvinnan som alltid kokar kaffe som är en trosjätte. Men hur kan vi ge denna gåva möjlighet att komma i funktion. Att som Samarierna lyssna till varandra och våga ställa frågan ”Kan han vara världens frälsare?” Vi får inte bli en gemenskap där bara de självsäkra svaren ges. Ett svar som inte har en djup fråga bakom sig blir bara platt.

För att vår tro ska kunna utvecklas och nå nya människor krävs att vi ser varandra och oss själva som Guds verktyg och vågar tro att budskapet har kraft att ge en stor skörd

Tro tar tid och engagemang

- I berättelsen kan vi se både ur folket går ut för att möta Jesus och att de lägger två dagar på att vara med honom. Att ha ont om tid är kanske vår tids akilleshäla. Hur ska vi få tiden att räcka till? Det är väl inte så märkvärdigt att folk som levde utan TV, Golf, Fotboll, skidsemester och shopping kunde ge sig iväg bara sådär och lägga två hela dagar på att vara med Jesus. Vi vet nog alla att tid med Gud ger mångfald tillbaka. Det är inte där skon klämmer. Oavsett hur det borde vara så har vi idag ont om tid. För att kunna prioritera tron, tid med Gud så krävs mer än vetskapen om att det ger så mycket tillbaka. Jag tror att vi måste utgå från att det är denna verklighet som vi har,

och fråga oss ”hur kan vi använda den bäst?”. Vi måste nog bli mer pragmatiska och mindre idealistiska när det gäller den tid vi ger Gud extra uppmärksamhet. Vad *kan* jag göra är en minst lika viktig fråga som vad jag *bör* göra. Det får inte bli så att kyrkan bli en plats där vi bara talar om och hör predikningar om vad vi borde göra. Visst finns det ett behov av att bli sporrade av allt de vi borde göra med risken är att vi då glömmer vad vi faktiskt kan göra.

- Kanske kan du be på vägen till Jobbet eller skolan, lyssna på bibeln som ljudbok. Tid i bön behöver inte vara något som vi gör i ensamhet. Ta fem minuter med familjen innan Let´s Dance eller något annat favorit program börjar. Att ha dåligt samvete för att vi inte drar ut i öknen som Johannes döparen för att ägna dagar åt att endast vara med Gud leder inte till annat än att vi till slut ger upp. Men om vi kan vara praktiska och ta med det i planeringen av vårt vardagsliv så tror jag att vi skulle bli förvånade över hur dessa små stunder skulle förändra vår tro och våra liv.

Tron är något vi måste ge tid och jobba med för att få den att växa till en visshet, en smittande visshet. Men tron är samtidigt inget som vi kan uppmana i varken oss själva eller i andra. Den är först och sist en gåva från Jesus. En planta som vi får och som kan växa om vi tar hand om den men som också kan vissna om vi inte rör om den. Låt oss lära oss av dagens text att tid med Jesus verkligen ger resultat, att det får både vår tro att växa och smitta. Men låt oss också ta med vår erfarenhet av det liv vi lever och utforma en vana som håller i praktiken, där ingen stund är för kort för att det ska vara idé att lägga den på bön eller bibelläsning. Kanske kan dessa små stunder med Jesus komma att inte bara förändra våra egna liv utan både församlingen och hembygden. Jesu gärning är en jätte på vars axlar vi kan åstadkomma så mycket mer än i och genom oss själva. Tänk om vi med Samarierna en dag kunde stämma in och säga ”Nu vet vi att han är världens frälsare”.